

POSTANOWIENIE

Dnia 15 grudnia 2023 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Antoni Bojańczyk

w sprawie **X. Y.**,
oskarżonego z art. 217 § 1 k.k. i art. 212 § 1 k.k.,
po rozpoznaniu w Izbie Karnej na posiedzeniu w dniu 15 grudnia 2023 r.,
wniosku Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie
o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu
zawartego w postanowieniu z dnia 11 października 2023 r., sygn. IV K 352/23,
na podstawie art. 37 k.p.k.

p o s t a n o w i ł

**wniosek uwzględnić i sprawę przekazać do rozpoznania
Sądowi Rejonowemu w Choszcznie.**

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 11 października 2023 r. Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie wystąpił w trybie art. 37 k.p.k. do Sądu Najwyższego z wnioskiem o przekazanie niniejszej sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości. W uzasadnieniu wniosku wskazano, że zarówno oskarżony prywatnym aktem oskarżenia X. Y., jak i oskarżyciel prywatny X1. Y1. są adwokatami, członkami Szczecińskiej Izby Adwokackiej zaś świadkami w sprawie są również w większości szczecińscy adwokaci (oskarżyciel zawniioskował ich przesłuchanie w liczbie 23). Niektóre z tych osób pozostają w relacjach koleżeńskich lub rodzinnych z sędziami orzekającymi na terenie właściwości [...] Apelacji. W opinii sądu występującego z

wnioskiem w trybie przepisu art. 37 k.p.k. wskazane okoliczności, w tym okoliczność orzekania w sprawie dotyczącej sporu pomiędzy dwoma adwokatami przez któregośkolwiek ze szczecińskich sędziów, mogą w odbiorze społecznym spotkać się z negatywnym odbiorem, wzbudzać podejrzenia co do bezstronności sędziów, rzutować na swobodę i obiektywizm orzekania, co niewątpliwie byłoby ze szkodą dla wymiaru sprawiedliwości.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje.

Inicjatywa Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie zasługiwała na uwzględnienie i sprawę należało przekazać do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu z uwagi na dobro wymiaru sprawiedliwości.

Instytucja tzw. właściwości z delegacji, uregulowana w przepisie art. 37 k.p.k., ma charakter wyjątkowy. Skorzystanie z niej możliwe jest tylko wtedy, gdy na gruncie konkretnej sprawy dojdzie do zmaterializowania się okoliczności, które dają podstawę do twierdzenia, że w odbiorze społecznym mogą powstać wątpliwości co do istnienia warunków do obiektywnego i bezstronnego rozpoznania sprawy przez sąd właściwy miejscowo. Takie okoliczności w istocie materializują się w sprawie niniejszej.

W prywatnym akcie oskarżenia skierowanym przeciwko adwokatowi X. Y. sformułowano zarzut popełnienia czynu zakwalifikowanego jako przestępstwo z art. 217 § 1 k.k. i art. 212 § 1 k.k. na szkodę X1. Y1. (prywatny akt oskarżenia, k. 4-9 *akt o sygn. IV K 353/23*).

Względ na dobro wymiaru sprawiedliwości przemawia za przekazaniem sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu na wniosek sądu właściwego miejscowo. Rozpoznanie sprawy karnej w postępowaniu jurysdykcyjnym przez sąd miejscowo właściwy, tj. Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie, w odbiorze zewnętrznym może doprowadzić do powstania uzasadnionego przekonania co do braku istnienia adekwatnych warunków do obiektywnego rozpoznania sprawy, skoro rozstrzygnięcie, które ma wydać w postępowaniu karnym Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie dotyczy sporu pomiędzy dwoma adwokatami, członkami [...] Izby Adwokackiej (oskarżyciel prywatny czynnie wykonuje zawód adwokata, a oskarżony jest wpisany na listę

adwokatów – emerytów niewykonujących zawodu, jednak pełni funkcję członka Sądu Dyscyplinarnego [...] Izby Adwokackiej – *k. 106 akt o sygn. IV K 353/23*) zaś świadkami w sprawie są w większości (w liczbie 23 osób) [...] adwokaci, którzy pozostają w relacjach koleżeńskich lub rodzinnych, a także zawodowych z sędziami orzekającymi w sądzie właściwym czy na terenie właściwości [...] Apelacji. Na owe kontakty wskazał sam X1. Y1. w uzasadnieniu prywatnego aktu oskarżenia, podnosząc potrzebę przekazania sprawy do rozpoznania innemu sądowi równorzędnemu, która już w innych sprawach sądowych (cywilnych) była uwzględniana przez Sąd Najwyższy (w sprawach o sygn. akt: II Co 189/21, II Co 202/22, II Co 341/22, II Co 91/21), a także zgłaszana jest przez sędziów w sprawach obecnie rozpoznawanych w szczecińskich sądach. Wskazać należy także na to, że również w toku niniejszego postępowania kwestia pewnych wątpliwości co do rozpoznania sprawy przez sąd właściwy, tj. sąd mający swoją siedzibę w S., została już dostrzeżona jako delikatna. Sąd Okręgowy w Szczecinie rozpoznając zażalenie oskarżyciela prywatnego na postanowienie Sądu Rejonowego Szczecin-Pracowbrzeże i Zachód w Szczecinie z dnia 16 marca 2023 r. w przedmiocie przekazania sprawy sądowi właściwemu, który w ostatnim akapicie uzasadnienia postanowienia z dnia 11 maja 2023 r. wskazał na potrzebę rozważenia, wedle własnego uznania, czy zasadne byłoby zwrócenie się do Sądu Najwyższego w trybie art. 37 k.p.k. o przekazanie sprawy do rozpoznania innemu sądowi (*k. 98 akt o sygn. IV K 353/23*).

Sąd Rejonowy Szczecin-Centrum w Szczecinie nie bez racji zatem wskazuje na powyższe okoliczności, w szczególności na kontakty służbowe, koleżeńskie i zawodowe, jakie strony i świadkowie ([...] adwokaci) utrzymują z sędziami sądu miejscowo właściwego. Regularność kontaktów zawodowych i co najmniej możliwość podtrzymywania osobistych znajomości - niezależnie od ich charakteru oraz możliwości ich wpływu na procedowanie i orzekanie - wywoływać może tak w opinii stron postępowania, jak i w opinii środowiska i opinii publicznej wątpliwości, a nawet przekonanie o niezdolności sądu właściwego do bezstronnego postępowania w tej sprawie (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z dnia 8 czerwca 2004 r., II KO 21/04, LEX nr 121654). Uzasadnia to zatem przekazanie sprawy innemu sądowi równorzędnemu do rozpoznania w trybie przepisu art. 37 k.p.k.

Mając powyższe na uwadze Sąd Najwyższy uwzględnił wniosek Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie i orzekł jak w części dyspozytywnej postanowienia. O wskazaniu Sądu Rejonowego w Choszczynie jako właściwego do rozpoznania przedmiotowej sprawy w związku z uruchomieniem tzw. właściwości delegacyjnej zdecydowały względy organizacyjnej natury. Jest to sąd stosunkowo nieodległy względem sądu miejscowo właściwego, z drugiej strony położony jest w takiej odległości od Sądu Rejonowego Szczecin-Centrum w Szczecinie, że rozpoznanie sprawy nie powinno nasuwać wątpliwości (także tych o charakterze subiektywnym) co do zdolności rozpoznania sprawy w sposób gwarantujący realizację wartości, o których mowa w treści przepisu art. 45 ust. 1 *in fine* Konstytucji RP.

AG

[ms]